

ANNA CZAPLA

NAZWY O CECHACH POLSKICH W HISTORYCZNEJ ZIEMI LWOWSKIEJ

WSTĘP

Nazwy w ziemi lwowskiej to swoista mieszanka wielojęzyczna, stanowiąca odbicie złożonych, zmiennych dziejów polityczno-osadniczych tego regionu, głównie ukraińsko-polska, w mniejszym stopniu niemiecka. W świetle przyjętej metodologii ustalania wyznaczników polskości widać wyraźną obecność polskiego etnosu i genetycznie polskich nazw, z ich cechami polskimi. Nawet próby depolonizacji podjęte przez Ukrainę sowiecką czy niezależną nie doprowadziły całkowicie do „wyczyszczenia” mapy nazewniczej z polonizmów.

Celem artykułu jest opis nazw o cechach polskich wyłonionych spośród wszystkich toponimów ziemi lwowskiej, części historycznego województwa ruskiego z centralnym miastem Lwowem, genetycznie niepolskim¹.

Lwów powstał około r. 1250. Jego założyciel, syn Daniły Romanowicza książę Lew, nadał mu nazwę od swego imienia (*Lew* < *Lewon*, grec. *Leon*²), przenosząc do tego grodu swą stolicę. Pierwszą historyczną wzmiankę o Lwowie przekazał kronikarz ruski w r. 1259, opisując pożar Chełma, odległego o 150 km na północ od Lwowa³. Nowa osada szybko wzniosła się do rzędu najważniejszych grodów halickoruskich. Jako taka była niewygodna dla Tata-

---

Dr ANNA CZAPLA – asystent Katedry Języka Polskiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; adres do korespondencji: Katedra Języka Polskiego KUL, Al. Racławickie 14, 20-950 Lublin.

¹ Artykuł stanowi wycinek rozprawy doktorskiej *Nazwy miejscowości historycznej ziemi lwowskiej*, opisującej 1042 punkty osadnicze i jeszcze większą liczbę sygnujących je mian.

² M. M a l e c, *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*, Kraków 1994, s. 270.

³ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski i W. Walewski, t. V, Warszawa 1885, s. 534.

rów, zwierzchników podbitej Rusi. Jednak solidnie zabezpieczona wytrzymała w r. 1283 dwutygodniowe oblężenie hord tatarskich⁴.

O losach Lwowa za panowania następców Lwa, czyli po r. 1292, Jerzego I, Andrzeja i Lwa II, nie wiadomo nic poza faktem żywiołowej kolonizacji niemieckiej w tym grodzie. Wraz ze śmiercią obu wspomnianych książąt, Andrzeja i Lwa II, otrutego w r. 1323 przez własnych bojarów, wymarła dynastia Romanowiczów. Już po rozpadzie państwa halicko-włodzimierskiego, w początkach XIV w. został powołany na tron przez bojarów halickich i przy wsparciu Władysława Łokietka polski książę mazowiecki z rodu Piastów – Bolesław, syn Trojdena, który przybrał imię Jerzy. Jego rządy skończyły się tragicznie. Książę zmarł nagle 7 kwietnia 1340 r. otruty przez bojarów. Śmierć księcia dała Polsce, Litwie, Węgrom i zwierzchnim Tatarom sposobność upomnienia się o swoje prawa do Rusi. Pierwszy był Kazimierz Wielki⁵, który w r. 1346 przybrał tytuł dziedzica Rusi, a w 1349 wtargnął na Ruś i zajął całą ziemię halicką wraz z częścią Wołynia i jego stolicą Włodzimierzem. Zdobyta jednak nie była trwała, gdyż w roku następnym Litwa znów napadła na posiadłości ruskie Polski. Lwów uległ spustoszeniu, a Wołyń został Polsce odebrany. Wyprawa Kazimierza i Ludwika Węgierskiego z r. 1352 spełzała na niczym i Polska, znużona kilkuletnią wojną, przystała na rozejm, zrzekając się znacznej części nabytków z r. 1349. Kazimierz zatrzymał jedynie ziemię lwowską, zaś ziemie: włodzimierska, łucka, bełska, chełmska i brzeska pozostały we władzy Litwy⁶.

Ulegając ciągłym spustoszeniom podczas najazdów i walk, kraj ten przedstawiał łatwy teren do wprowadzania zmian i innowacji, był bardzo podatnym gruntem dla kolonizacji, zwłaszcza niemieckiej i wołoskiej. Na Rusi Halickiej silny był nurt osadniczy polski. Od czasu zajęcia przez Polskę Rusi Czerwonej w połowie XIV w. napływ do niej kolonistów polskich – chłopów i rzemieślników – trwał bez przerwy. Nie była to jednak kolonizacja masowa ani kierowana według jakiegoś planu, „tonęła zatem w morzu ukraińskim, zaledwie w pewnym stopniu zabarwiając ją swą przemieszką. Im dalej na wschód, tym mniej oczywiście krwi polskiej, ale i tam jej nie brak”⁷.

Na Rusi południowej pod zwierzchnictwem Polski i Litwy wprowadzono prawo polskie. Ruś Czerwona w XV w. została podzielona na województwo

---

⁴ A. Czołowski, *Historia Lwowa od założenia do roku 1600*, Lwów 1925, s. 5.

⁵ Tamże, s. 6.

⁶ L. Wasilewski, *Kresy południowo-wschodnie*, Warszawa 1917, s. 13.

⁷ Tamże, s. 5.

ruskie i podolskie. Wróciło też do Korony województwo bełskie. Województwo ruskie podzielono na 4 ziemie: przemyską, sanocką, lwowską i halicką. Do województwa ruskiego należała też formalnie – przedzielona województwem bełskim – ziemia chełmska.

Ziemia lwowska długo nie miała ustalonego obszaru. Tworzyła się z poszczególnych jednostek terytorialnych, które bądź to przyłączano, bądź też od niej oddzielano⁸. Początkowo od r. 1376 należał do niej powiat buski, który następnie przydzielono do województwa bełskiego⁹. Z powiatem lwowskim połączył się z czasem powiat oleski (1439-1443), gródecki (1448-1469)¹⁰, szczyrzecki (w r. 1442)¹¹ i – jak domyśla się A. Jabłonowski – zanikły złoczowski. Powiat żydaczowski zaś, zaliczony ostatecznie do ziemi lwowskiej, uchodził czasem za przynależny do ziemi przemyskiej (r. 1530), czasem za ziemię samoistną.

Wiekі XIV-XVI to czas polskiej kolonizacji w ziemi lwowskiej¹². Zasiadanie ziemi lwowskiej było spowodowane brakiem dostatecznej liczby ludności katolickiej mogącej płacić podatki oraz brakiem ludności na Rusi Czerwonej¹³. W dwóch pierwszych dekadach XV stulecia nadano prawo niemieckie katolickim mieszkańcom wsi z wyłączeniem wszystkich Rusinów w następujących osadach: Hodowica, Żydatycze, Małkowice, Czerlany, Zubrza, Dawidów, Nowosielce, Strzeliska, Malechów, Klekotów i Werbiz¹⁴. Źródła odnoszące się do ziemi lwowskiej nie ujawniają wielkich fal osadniczych w początkowym okresie kolonizacji¹⁵. We Lwowie natomiast musiała zamieszkiwać ludność katolicka od dawna. W XIII w. istniał już kościół Jana Chrzciciela, wtedy odnotowano w tym mieście działalność misji dominikańskich, a w pierwszej poł. XIV w. osiedlili się tu fran-

---

⁸ *Polska XVI w. pod względem geograficzno-statystycznym*, t. VII, cz. 2, *Ziemie Ruskie, Ruś Czerwona*, opisana przez A. Jabłonowskiego, Warszawa 1903, s. 18; F. P e r s o w s k i, *Osady na prawie ruskiem, niemieckim i wołoskim w ziemi lwowskiej*, Lwów 1927, s. 4; K. J. H ł a d y ł o w i c z, *Zmiany krajobrazu w ziemi lwowskiej od poł. XV do pocz. XX w.*, Lwów 1931, s. 101.

⁹ *Archiwum ksiąg Łubartowiczów Sanguszków w Sławucie*, wyd. nakładem właściciela pod kierownictwem Z. L. Radziwińskiego, t. V, Lwów 1891, s. 5.

¹⁰ *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie*, wyd. L. Tatomir, F. K. Liske, A. Prochaska, t. XIII, Lwów 1920, s. 5.

¹¹ *Polska XVI w. pod względem geograficzno-statystycznym*, t. VII, cz. 2, s. 25.

¹² A. J a n e c z e k, *Polska ekspansja w ziemi lwowskiej w XIV-XVI w.* „Przegląd Historyczny” 69(1978), s. 597-620.

¹³ Tamże, s. 559.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Tamże, s. 602.

ciszkanie, założony został drugi kościół NMP¹⁶. Materiały z drugiej poł. XV w. udowadniają obecność żywiołu polskiego we wszystkich istniejących miastach w ziemi lwowskiej. Co więcej, źródła te pozwalają dopuszczać przewagę elementu polskiego nad niemieckim¹⁷.

W XVI w. stosunki etniczne w miastach nie odbiegały od stanu z XV stulecia. Utrzymało się zróżnicowanie na część zachodnią z liczną ludnością pochodzenia polskiego oraz wschodnią, gdzie docierała ona w ograniczonym stopniu¹⁸.

Polska penetracja prowadzona przez warstwy plebejskie ma ograniczone rozmiary. Na niespełna siedemdziesiąt wsi w dziesięciu (Biłka, Czyszki, Dawidów, Hodowica, Kamienobród, Prusy, Rodatycze, Sokolniki, Zimna Woda, Zubrza) zidentyfikowano jako pewne nazwiska polskie w przeważającej liczbie lub wyłącznie, osiem osad uznano za posiadające ludność polską. Są to: Brzozdowce, Grzybowice, Malechów, Podwysokie, Porzecze, Wyżniany, Zboiska i Żółtańce. Jako hipotetycznie zamieszkałe przez Polaków uznano: Malczyce i Rumno. Z osadnictwem polskim należy wiązać wsie: Lackie, Lachowice oraz cztery Laszki¹⁹.

W połowie XV w. zdolności absorbcyjne regionu zmalały, ale ekspansja demograficzna nie ustała. Na podstawie rejestru A. Jabłonowskiego ustala się, że w XVI w. najliczniejsza wśród szlachty lwowskiej była szlachta polskiego pochodzenia. Wtedy własność polska liczyła – 52,6%, ruska – 27,3%, wołoska – 12,6%, pozostała – 7,6%. Wiek XVI jest już okresem liczebnej i ekonomicznej dominacji żywiołu polskiego²⁰.

Kolejny etap w historii tych terenów to ich zjednoczenie pod bezpośrednią władzą Korony. To połączenie pociągało za sobą procesy polonizacyjne, a jego umocnieniem była unia polsko-litewska, przypieczętowana w r. 1569 w Lublinie, która otworzyła żywiołowi polskiemu na oścież wrota na Wschód, w tym ku niezmiernym obszarom Rusi Południowej²¹. Podole już za czasów Jagiełły (w początkach XV w.) stało się prowincją polską, ale na bardzo krótko. Po śmierci Witolda (r. 1430) zachodnia część Podola została ostatecznie inkorporowana do Polski. Na mocy unii lubelskiej przyłączone zostały wprost do Polski: reszta Podola, Podlasie, Wołyń i Kijowszczyzna. W ten sposób Polska

¹⁶ Tamże, s. 603.

¹⁷ Tamże, s. 605.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Tamże, s. 606.

²⁰ Tamże, s. 616.

²¹ A. Jabłonowski, *Historia Rusi Południowej do upadku Rzeczypospolitej Polskiej*, Kraków 1912, s. 218.

zjednoczyła cały niemal obszar południoworuski pod swą władzą. Poza tym zjednoczonym pod władzą Polski kompleksem ziem południoworuskich została tylko Ruś węgierska i część ukraińska Multan. Nawet Czernichowszczyznę, należącą od r. 1503 do Moskwy, Polska odebrała tej ostatniej na początku w. XVII, tworząc województwo czernichowskie²².

Od tej pory Lwów był polskim ośrodkiem kulturalnym. Na drugą połowę w. XVI i pierwszą XVII przypada okres dobrobytu we Lwowie, czego najlepszym dowodem są liczne budowle sakralne i świeckie. O bogactwie mieszczaństwa świadczą ponadto zapisy testamentowe, dotyczące przekazywanych obrazów olejnych, a zwłaszcza kilkusettomowych bibliotek. Ze Lwowa pochodzą wybitne postacie literackie tej epoki: Szymon Szymonowicz, Szymon Zimorowicz i pierwszy dziejopis tego miasta Józef Bartłomiej Zimorowicz²³. W 1661 r. został założony przez Jana Kazimierza w tym mieście uniwersytet²⁴.

Spokojny rozwój Lwowa, a co za tym idzie całej ziemi lwowskiej, przerwały wojny, które rozpoczęły się już za panowania Zygmunta III Wazy. Jeszcze w XVI w. broniło się miasto przed Tatarami i Turkami, a w XVII i XVIII stuleciu również przed Szwedami, niestety, tym razem bezskutecznie, gdyż ci ostatni zdobyli w r. 1701 nieugięty dotąd gród²⁵.

Od r. 1767 był Lwów ośrodkiem kwaterowania wojsk carskich, w 1770 obiektem szturmów ze strony konfederatów barskich, aż wreszcie w 1772 wkroczyli tam na mocy traktatu rozbiorowego Austriacy. Upadek Polski i przyłączenie Galicji Wschodniej do Austrii do pewnego stopnia zatrzymały dalszą polonizację ludności wschodniogalicyskiej. Polityka, prowadzona od końca w. XVIII aż do ery konstytucyjnej, hamowała procesy polonizacyjne. W r. 1848 Główna Rada Rуска wypracowała pierwszy program polityczny Rusinów Galicyjskich, oświadczając, że należą oni do 15-milionowego narodu małoruskiego, odrębnego od Polaków i od Rosjan²⁶. W końcu lat siedemdziesiątych XIX stulecia Polacy odzyskują przewagę polityczną i proces asymilacji wznawia się. Przybiera on jednak odmienny charakter. Polsczą się przeważnie Niemcy i Żydzi²⁷. Kiedy ludność ruską Galicji Wschodniej stanowili chłopcy, mieszczaństwo-rolnicy, nieliczna grupa inteligencji i burżuazji, Polacy

---

²² Wasilewski, *Kresy południowo-wschodnie*, s. 14.

²³ A. Czołowski, *Historia Lwowa od 1600-1772*, Lwów 1925, s. 7.

²⁴ I. Seiffert-Nauka, *Dawny dialekt miejski Lwowa*, Wrocław 1993, s. 19-20.

²⁵ Tamże, s. 19.

²⁶ Wasilewski, *Kresy południowo-wschodnie*, s. 15.

²⁷ Tamże, s. 44.

byli przedstawicielami wszystkich warstw²⁸. W r. 1880 było 28,1% Polaków, w r. 1890 – 31,2%, w 1900 – 33,5%, a w 1910 – 39,7%, zaś 58,9% Rusinów i 1,2% Niemców.

Opisywana ziemia na krótko powróciła, już po raz ostatni, do Polski w 1918 r.²⁹ Zaraz po II wojnie światowej nastąpiło przyłączenie ziem zachodnioukraińskich do ZSRR. W grudniu r. 1991, po 69 latach egzystowania pod tą nazwą, zakończył swe istnienie Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, w 1990 niektóre narody republik, w tym Ukrainy, zdecydowały o ogłoszeniu niepodległości. Zostało to przypieczętowane 8 grudnia 1991 r. w Brześciu nad Bugiem przez prezydentów Rosji (Borys Jelcyn), Ukrainy (Leonid Krawczuk) i Białorusi (Stanisław Szuszkiewicz)³⁰. Od tego czasu historyczna ziemia lwowska znajduje się w całości na terenie Ukrainy w obrębie trzech województw: iwanofrankowskiego (dawniej stanisławowskie) z powiatami (rejonami): rożniatowskim, kałuskim, doliniańskim, rohatyńskim; lwowskiego z powiatami (rejonami): pustomytskim, złoczowskim, brodzkim, gródeckim, miokołajewskim, nesterowskim, przemysłańskim, kamioneckim, buskim, jaworowskim, samborskim, skolskim, sokalskim, stryjeckim, żydaczowskim; oraz tarnopolskiego z powiatami (rejonami): zborowskim, brzeżańskim, kozowskim.

Podstawę materiałową artykułu stanowią nazwy o cechach polskich, ujawniające się wśród wszystkich toponimów historycznej ziemi lwowskiej. Toponimiczną bazą źródłową są różnego rodzaju dokumenty kościelne, państwowe i prywatne, dostarczające materiału przede wszystkim dla XIV i XV w.³¹, rejestry miejscowości królewskich i szlacheckich, zawierające materiał z wieków XV i XVII³² oraz XVIII³³, wizytacje parafii obrządku łacińskiego z XVIII w.

²⁸ Tamże, s. 45.

²⁹ W. Serczyk, *Historia Ukrainy*, Warszawa 1990, s. 253-277.

³⁰ J. Eisler, R. Kupiecki, M. Sobańska-Bondaruk, *Świat i Polska 1939-1992*, Warszawa 1993, s. 341.

³¹ *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie* wyd. L. Tatomir, F. K. Liske, A. Prochaska, t. I-XXIV, Lwów 1868-1931; *Archiwum ksiąg Lubartowiczów Sanguszków w Stawucie*, red. Z. L. Radziwiński, t. I-V, Lwów 1887-1891; F. Piekosiński, *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*, t. I-IV, Kraków 1876-1965; *Zbiór dokumentów małopolskich*, wyd. A. Kuraś i I. Sułkowska-Kuraś t. I-VIII, Kraków 1974-1977; *Matricularum Regni Poloniae summaria*, wyd. T. Wierzbowski, t. I-IV/1, Warszawa 1905-1919; A. Prochaska, *Materiały archiwalne wyjęte głównie z Metryki Lwowskiej od 1348 do 1607*, Lwów 1890.

³² *Lustracja województw ruskiego, podolskiego i bełskiego 1564-1565*, t. I, wyd. K. Chłopowski, H. Żytkowicz, Warszawa 1992; *Lustracja województwa ruskiego 1661-1665*, wyd. K. Arłamowski i W. Karput, t. II, Wrocław 1974; *Regestra poborowe, Polska XVI w. pod*

(wymieniane wcześniej) oraz parafii obrządku greckiego z XIX³⁴, kompletne spisy miejscowości z XIX-XX³⁵, materiały kartograficzne z XVI³⁶ i XX w.³⁷

Miana polskie w systemie toponimicznym ziemi lwowskiej są przede wszystkim rezultatem żywej akcji kolonizacyjnej polskiej prowadzonej głównie od 2. poł. XIV do schyłku XVI w.³⁸ Cechy polskie mają przede wszystkim charakter leksykalny, rzadziej tylko systemowy fonetyczny lub morfologiczny. Sufksy polskie *-ice* (ukr. *-icze*), *-iska* (ukr. *-iszcza*) są łatwo transponowane na język ukraiński ze względu na genetyczną zbieżność słowiańską obydwu języków. Na podstawie wczesnych zapisów trudno jest orzec o polskości czy ruskości toponimu. O trudnościach tych pisze J. Rieger w artykule zatytułowanym *Niektóre problemy toponimii Ukrainy w XVI w.*³⁹ Znakiem rozpoznawczym polskości badanych nazw może być przede wszystkim polska podstawa nieistniejąca w języku ukraińskim lub stanowiąca w nim zapożyczenie. Cechy te są zachowane w nazwach ukraińskich. Wyznaczniki fonetyczno-morfologiczne brane są pod uwagę, gdy wyrażają się opozycjami niesystemowymi podstawy apelatywnej lub antropimicznej. Cechy polskie ujawniają się poprzez:

1. wyróżniki fonetyczne (dotyczą cech niesystemowych):

szk- (ukr. *sk-*): *Szkło*, jaw., XV;

brak protetycznego *w* – *ucho* (ukr. *ucho*): *Uszkowice* < *Ustkowice*, przm., XV, *Usznia*, zł., XV;

---

względem geograficzno-statystycznym, t. VII, cz. 1: *Ruś Czerwona*, opisana przez A. Jabłonowskiego, Warszawa 1902, *Źródła dziejowe*, t. XVIII, cz. 1; *Bona regalia Onerata, Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*, t. VII, cz. 1: *Ruś Czerwona*, opisana przez A. Jabłonowskiego, Warszawa 1902, *Źródła dziejowe*, t. XVIII, cz. 1; *Жерела до історії України-Руси*, т. I-III; V; VII, Львів 1895-1897; 1900; 1901; 1903.

³³ *Йосифінська (1785-1788) і Франтиськанська (1819-1820) метрики. Перші поземельні кадастри Галичини. Показник населених пунктів*, Кyjів 1965.

³⁴ *Шематизмъ Митропол. Архієпископії греко-католицескої Львовскої на рокъ 1882, 1908*, Львовъ.

³⁵ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski i W. Walewski, t. I-XV, Warszawa 1880-1902.

³⁶ *Atlas historyczny Rzeczypospolitej Polskiej. Epoka przelomu z w. XVI na w. XVII*, Dział II: *Ziemia Ruskie Rzeczypospolitej*, oprac. A. Jabłonowski, Warszawa 1899-1904.

³⁷ *Карта Львівської області підготовлена в 1999 р. та віддрукована Київською військово-картографічною фабрикою*, Київ 1999.

³⁸ Janeczek, *Polska ekspansja*, s. 597-620.

³⁹ „Onomastica” 39(1994), s. 118.

2. wyróżniki fonetyczno-morfologiczne, wyróżniające się cechami niesystemowymi:

- coch-* (ukr. -*czoch*) – *macocha* (ukr. *мачоха*): *Macoszyn*, nest., XIV;
- y-* (ukr. -*e-*) – *trybuch* (ukr. *требух*): *Trybuchowce* < *Trybuchowce* // *Trybarkowce*, żyd., XV.

3. wyznaczniki morfologiczne toponimu:

- an* (ukr. -*uch*): *Łopianka*, dol., XVI;
- ko* (ukr. -*ce*): *Jajkowce*, żyd., XVI;
- anin* (ukr. -*ec*): *Pomorzany*, zł., XV;
- $\emptyset$ (ukr. -*el*): *Żurawniki*, pust., XV, *Żurawno*, żyd., XV;
- czyk* (ukr. brak): *Stanisławczyk* // *Kochawina*, żyd., XVI;

4. wyznaczniki leksykalne:

– apelatywa⁴⁰:

- blich* (> ukr. *блих*): *Blich*, zb., XIX;
- buda* (> ukr. *буда*): *Wybudów*, koz., XVI;
- cetnar* < *centnar* (ukr. brak): *Horodyszczce Druhe* < *Horodyszczce Cetnarskie* < *Grodziszczce*, żyd., XVI;
- cet-*, por. *cetno* (ukr. *чет-*, por. *четь* ‘ćwierć’): *Cetula*, jaw., XVI;
- *dziewiętnik, por. *dziewięcina* (ukr. brak): *Dziewiętniki*, żyd., XV;
- folwark* (ukr. > *фольварок*, też *господарство*): *Folwarki*, zł., XVIII, *Folwarki Małe*, br., XVI, *Folwarki Wielkie*, br., XVI, *Folwarki Żydaczowskie*, żyd., XVI;
- fujac* (ukr. brak): *Fujna*, nest., XVI;
- gont* (> ukr. *гонн*): *Gontowa*, zb., XIX;
- huta* (> ukr. *гута*): *Hucisko*, brz., XVI, *Hucisko*, mikoł., XVI, *Hucisko Brodzkie*, br., XVI, *Hucisko Oleskie*, br., XVI, *Huta Pieniacka*, br., XVI, *Huta Werchobuska*, zł., XVI;
- ił* (ukr. *мил*): *Hów*, mikoł., XV;
- jagły* (ukr. brak): *Jałtusze* < *Jagłusza*, roh., XV;
- jast-*, por. *jastółka* > *jaskółka* (ukr. *ластівка*): *Juśkowice* < *Jastkowice*, zł., XVI;

⁴⁰ Potwierdzenia polskości danych apelatywów pochodzą z: R. R i c h h a r d t, *Polnische Lehnwörter im Ukrainischen*, Berlin 1957; A. В г ü c k n e r, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Warszawa 1957; J. К. Р е д ь к о, *Сучасні українські прізвіща*, Київ 1966.

- kapla* (> ukr. капля): *Kaplińce*, brz., XVI;
- karaczan* 'karakan' (ukr. тарган): *Karaczynów* < *Kroczyńów*, jaw., XVI;
- kochać* (ukr. любити): *Kochawina*, żyd., XVI;
- kocur* (> ukr. коцур): *Kocurów* < *Koczeryw*, pust., XVI;
- kololnia* (ukr. осада): *Chrusno Nowe* < *Chrusno Kolonia*, pust., XVI, *Mokrotyn Kolonia*, nest., XVI, *Miżyłowice Kolonia*, jaw., XX;
- lubsza* (ukr. головка, мишавка): *Lubeszka*, przm., XVI, *Lubsza*, roh., XV, *Lubsza*, żyd., XVI;
- łan* (> ukr. лан): *Łanki Małe*, przm., XV, *Łany*, przm., XV, *Łany*, pust., XVI, *Łany Niemieckie*, kam., XVI, *Łany Polskie*, kam., XV, *Łany Sokołowskie*, str., XVI;
- małpa* (> ukr. мавпа): *Małpa*, sam., XVI;
- miasto* (> ukr. місто): *Narajów Miasto* < *Narajów*, brz., XV, *Stratyn Miasto* < *Stratyn*, roh., XV;
- miasteczko* : *miasto* (> ukr. місто): *Miasteczko*, brz., XVI;
- murowany* (> ukr. мурований): *Laszki Murowane*, pust., XV;
- niemiecki* (ukr. германський): *Łany Niemieckie*, kam., XVI;
- remiz* (ukr. брак): *Remizowce*, zł., XV;
- rozniecać* (ukr. розпалювати): *Rozniatów* < *Stara Wieś*, roż., XV;
- soł* 'komora, spiżarnia' (ukr. брак): *Sołowa*, zł., XV;
- sopot* (ukr. брак): *Sopot*, str., XV;
- staw* (> ukr. став): *Nowy Staw*, kam., XVII, *Rudno* < *Rudny Staw*, pust., XV, *Stawczany*, pust., XIV, *Stawki*, jaw., XVI;
- stodoła* : *stodoła* (ukr. клуня): *Stodołki*, gród., XVI;
- szkło* (> ukr. скло): *Szkło*, jaw., XV;
- usta* (ukr. губи): *Ustkowice* < *Ustkowice*, przm., XIV;
- wieś* (ukr. село): *Nowa Wieś*, gród., XVI, *Stratyn Wieś* < *Stratyn*, roh., XV;
- wisła* (ukr. брак): *Wisłoboki*, kam., XV;
- witwa* (ukr. брак): *Witwica*, dol., XV,
- wola* (ukr. свобода): *Suchowola*, br., XVI, *Suchowola*, gród., XVI, *Wola Brzuchowiecka*, przm., XVI, *Wola Dobrostańska*, jaw., XVI, *Wola Glińska*, nest., XVI, *Wola Gołogórska*, zł., XVI, *Wola Mała*, mikoł., XV, *Wola Szczerecka*, pust., XV, *Wola Starzyska*, jaw., XV, *Wola Wielka*, mikoł., XV, *Wola Wysocka*, nest., XVI, *Wola Zaderewacka*, str., XVI, *Wola Żóttaniecka*, kam., XV, *Wolica Hnizdyczowska*, żyd., XVI, *Wulka*, brz., XVI, *Wulka Kuniska*, nest., XVI;
- wymysł* (ukr. вигадка): *Wymysłówka*, koz., XVI;
- wyspa* (ukr. острів): *Wyspa*, roh., XVI;
- zamek* (> ukr. замок): *Podzamcze*, kam., XVIII;
- wyż* // *zwysz* (ukr. вищий : високий): *Zwyżyn* < *Zdwyżenie*, br., XVI;
- zwarty* (ukr. стислий): *Zwertów* < *Zwartów*, nest., XV;

Są wśród apelatywów przynależnościowe przymiotniki, związane z polską własnością:

dominikański (> ukr. домініканський): *Borki Dominikańskie*, jaw., XVI;
królewski (> ukr. королівський): *Nyznia Biłka* < *Biłka Królewska* < *Biłka*, pust., XV, *Horodyszczce Persze* < *Horodyszczce Królewskie* < *Grodziszczce*, żyd., XVI, *Koniuszki Królewskie* < *Koniuszki*, sam., XIV, *Laszki Królewskie* < *Laszki*, przm., XV;
lacki (> ukr. л'який): *Lackie Małe*, zł., XVI, *Lackie Wielkie*, zł., XIV;
narodowy (> ukr. народний): *Mużyłowice Narodowe* < *Mużyłowice*, jaw., XV;
polski (> ukr. польський): *Jazienica Polska*, kam., XV, *Łany Polskie*, kam., XV, *Rzęsna Polska*, jaw., XV;
szlachecki (> уляхецький): *Biłka Szlachecka* < *Biłka*, pust., XV, *Nowosielica // Nowosielica Szlachecka*, dol., XVI;

– nazwy własne osobowe pochodzenia obcego (w tym niemieckiego, zachodniochrześcijańskiego i ogólnochrześcijańskiego⁴¹) różnie adaptowane w języku pol. i ukr.:

Albin, Albrecht (ukr. brak): *Olbin* < *Ubinie*, kam., XV;
Alfred (ukr. brak): *Alfredówka*, przm., XIX;
Bartłomiej (ukr. Варфоломії): *Berteszów* < *Bartoszów*, żyd., XV;
Baltazar (ukr. Валтасар): *Basiówka*, pust., XV, *Podorożne* < *Balicze Podróżne* < *Balicze*, str., XVI;
Bieniedykt (ukr. Венедікт): *Bieniów*, zł., XV, *Bieńkowce*, roh., XV;
Bonifacy (ukr. Воніфатій): *Boniszyn*, zł., XV;
Han, Hanacz < niem. *Johan* (ukr. Іван): *Hanaczów*, przm., XIV, *Hanaczówka*, przm., XVI;
Helena (ukr. Олена): *Helenków*, koz., XVI;
Izydor (ukr. Ісидор // Сидор): *Izydorówka*, żyd., XIX;
Jacek (ukr. brak): *Jackowce* zb., XVI,
Jaktor (ukr. brak): *Jaktorów*, przm., XV;
Jakub (ukr. Яків): *Jakubów*, dol., XVI;
Jan (ukr. Іван): *Borki Janowskie*, nest., XV, *Janczyn*, przm., XV, *Janów*, jaw., XV, *Janówka*, dol., XVI;
Józef (ukr. Йосиф): *Józefówka*, zb., XIX;
Kondrat (> ukr. Кондрат): *Kondratów*, zł., XV;

⁴¹ Potwierdzenie polskości imion chrześcijańskich pochodzą z: M. M a l e c, *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*, Kraków 2001.

Ludwik (> ukr. *Людвук*): *Ludwikówka*, dol., XVI;

*Odon < *Odon*, *Odo* (ukr. brak): *Udnów*, nest., XIV;

Wiktor (> ukr. *Вуктор*): *Wiktorówka*, koz., XIX;

– nazwy pochodzenia słowiańskiego:

Uniej (ukr. brak): *Uniów* < *Uniejów*, przm., XIV;

Zbor (ukr. *Ізбор*): *Zboratycze*, przm., XV;

**Zdziuch(a)* (ukr. brak): *Zuszyce* < *Zdziuszyce*, gród., XIV;

– nazwy własne osobowe odetniczne:

Mazur (> ukr. *мазур*): *Mazurówka*, żyd., XVI;

Niemiec (ukr. *германець*): *Niemcy Podłubieckie* // *Moosberg*, jaw., XVI;

– pol. nazwa miejscowa, która stała się podstawą nazwy miejscowej w ziemi lwowskiej:

Balicze Podróżne < *Balicze* ‘wieś w pow. str.’: *Balicze Zarzeczne*, str., XVI;

– nazwiska, imiona o nieruskiej genezie polskich właścicieli ziemskich i dostojników państwowych upamiętnione w toponimach:

(*Michał* i *Stanisław*) *Berbekowie*⁴²: *Berbeki*, kam., XX;

(*Jan*) *Boszcz*, herbu Topór⁴³: *Buszcze* (*Boszcz*), brz., XIV;

Agnieszkę (*Jagusia*) córka hr. *I. Miera*⁴⁴: *Jagonia*, kam., XIX;

wygasły w XVII w. ród *Firlejów*⁴⁵: *Firlejów*, roh., XVI;

*W. Jagiełło*⁴⁶: *Gródek Jagielloński* < *Horodok*, gród., XIII,

Marek syn wojewodziny polskiej (wg. podania)⁴⁷: *Markopol*, br., XVI;

Rozalia z domu *Wierzbickich*⁴⁸: *Różanka*, kam., XIX;

Sas ‘n. herbu’⁴⁹: *Sasów*, zł., XVI;

⁴² J. Zaleski, *Nazwy województwa tarnopolskiego*, PO 31(1987), s. 8.

⁴³ J. Widajewicz, *Z przeszłości Buszcza*, Poznań 1925, s. 9-13.

⁴⁴ Zaleski, *Nazwy*, s. 57.

⁴⁵ Brückner, *Słownik etymologiczny*, s. 122.

⁴⁶ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego*, t. II, s. 820.

⁴⁷ Tamże, t. VI, s. 124.

⁴⁸ Zaleski, *Nazwy*, s. 145.

⁴⁹ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego*, t. X, s. 333.

(Jerzy) Strumiło⁵⁰: Kamionka Strumiłowa (Dymoszyn), kam., XV;
Teofilia (z Sieniawskich ks. Jabłonowską)⁵¹: Teofipólka, koz., XVI;
rodzina Niezabitowskich⁵²: Uhry < Uherce Niezabitowskie < Uherce, gród., XV;
małopolska rodzina Zborowskich⁵³: Zborów, zb., XV;
rodzina Żółkiewskich⁵⁴: Żółkiew, nest., XV;

– wprost na element osadniczy polski w danej miejscowości wskazują nazwy utworzone od etnonimu:

Lach (> ukr. Лях): *Lachowice Podróżne*, żyd., XVI, *Lachowice Zarzeczne*, żyd., XVI, *Laszki*, jaw., XV, *Laszki Dolne*, mikoł., XV, *Laszki Górne*, mikoł., XV, *Laszki Królewskie*, przm., XV, *Laszki Murowane*, pust., XV.

Oprócz nazw o cechach polskich w obrębie nazewnictwa Lwowszczyzny istnieją nazwy z cechami ukraińskimi – 45,20%, miana obce, z których najliczniejsze są onimy niemieckie – 3,64%, oraz miana neutralne – 39,44%. Nazwy neutralne o nierozpoznawalnych cechach genetycznie polskich czy ruskich nie mogą jednak stanowić podstawy do orzekania o kryjących się za nimi faktycznych stosunkach osadniczo-językowych. Wysoki wskaźnik nazw neutralnych unaocznia – ze względu na bliskość systemową języków ukraińskiego i polskiego – często bezradność badających w ustalaniu genezy nazwy i zatem etnosu mieszkańców osady, do której się ona odnosi.

WNIOSKI

Celem artykułu było pokazanie przede wszystkim stopnia penetracji mapy nazewniczej genetycznie ruskiej elementami polskimi w całym okresie jej ewolucyjnego funkcjonowania, tj. do końca II wojny światowej. W okresie Ukrainy sowieckiej, a później niezależnej powstaje sytuacja, kiedy w wyniku zmian politycznych i demograficznych usunięta jest z życia społecznego mapa

---

⁵⁰ Tamże, t. III, s. 732.

⁵¹ Tamże, t. XII, s. 298.

⁵² R. Aftanazy, *Materiały do dziejów rezydencji, cz. 2, Ziemie ruskie Korony*, red. A. J. Baranowski, t. VIIA, *Dawne województwo ruskie: Ziemia Halicka i Lwowska*, Warszawa 1990, s. 543.

⁵³ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego* t. XIV, s. 526.

⁵⁴ Aftanazy, *Materiały*, s. 562.

toponimiczna polska, do istniejącej mapy ukraińskiej ze względów ideologicznych wprowadzone są nowe elementy zmieniające historyczny obraz tej mapy.

Toponimy o cechach polskich w ziemi lwowskiej stanowią 13,1% (137 jednostek) w stosunku do liczby punktów osadniczych (1042). Geografia onimów o cechach polskich przedstawia się następująco: w powiecie żydaczowskim – 16 jednostek – 1,53% (na 10,86%), w przemysłańskim – 14 – 1,4% (na 11,9%), w jaworowskim – 13 – 1,1% (na 5,6%), w złoczowskim – 13 – 1,1% (na 7,67%), w pustomytskim – 10 – 0,8% (na 11,9%), w brodzkim – 8 – 0,7% (na 6,1%), w nesterowskim – 8 – 0,7% (na 6,2%), w rohatyńskim – 7 – 0,67% (na 1,9%), w mikołajowskim – 6 – 0,5% (na 4,65%), w kozowskim – 6 – 0,5% (na 1,72%), w dolińskim – 6 – 0,5% (na 4,74%), w brzeżańskim – 6 – 0,5% (na 3,9%), w stryjskim – 5 (na 1,9%), w zborowskim – 4 – 0,3% (na 5,8%), w samborskim – 2 – 0,1% (na 1,37%), w rożniatowskim – 1 – 0,08% (na 2,5%).

Na mapie nazewnictwa ujawnia się przynajmniej sześć skupisk rozproszonych toponimów o cechach polskich, które nie giną w morzu nazewnictwa z cechami ukraińskimi. Pierwsze z nich to skupisko czy też wyspa żółkiewsko-janowska, druga – lwowska, trzecia – gródecka, czwarta – przemysłańska, piąta, późna – brodzka i szósta – żydaczowska. Należy tu zaznaczyć, że na obrzeżach wysp często znajdują się miana typu *Laszki*, *Lachowice*, językowo o strukturze fonetyczno-morfologicznej niepolskiej, jednakże będące znakiem obecności żywiołu polskiego pośród żywiołu ukraińskiego.

W okresie staroruskim do poł. XIV w. brak zapisów nazw polskich. W 2. poł. XIV w. pojawia się już 10 następujących: *Buszcze* < *Boszcz*, brz., *Hanaczów*, przm., *Lacke* < *Lackie Wielkie*, zł., *Macoszyn*, nest., *Udnów* < *Odnów*, nest., *Stawczany*, pust., *Uniów* < *Uniejów*, przm., *Uszkowice* < *Ustkowice*, przm., *Zwertów* < *Zwartów*, nest., *Zuszyce* < *Zdziuszyce*, gród.

W okresie nasilonej kolonizacji polskiej od poł. XIV w. do pocz. XVII w. znajdujemy znakomitą większość nazw polskich. Uwidacznia się to zarówno w liczbie, jak i w szerokim zasięgu nazw o cechach polskich, co demonstruje związek ziemi lwowskiej z Polską. I tak w w. XV – 46 nazw: *Basiówka*, pust., *Bertesów* < *Bartosów*, żyd., *Bieniów*, zł., *Bieńkowce*, roh., *Boniszyn*, zł., *Dziewiętniki*, żyd., *Horodok* < *Gródek Jagielloński* < *Horodok*, gród., *Iłów*, mikoł., *Jahtusz*, roh., *Jaktorów*, przm., *Janczyn*, przm., *Iwano-Frankowe* < *Janów*, jaw., *Jazienica Polska* < *Jazienica Wielka*, kam., *Kocurów* < *Koczerów*, pust., *Mołoszky* < *Laszki*, jaw., *Dolizne* < *Laszki Dolne* < *Laszki*, mikoł., *Horizne* < *Laszki Górne* < *Laszki*, mikoł., *Tarasiwka* < *Laszki Królewskie*, przm., *Murowane* < *Laszki Murowane* < *Laszki*, pust., *Lubsza*, roh., *Łanki*

Małe, przm., *Łany Polskie*, kam., *Mużyłowyczi* < *Mużyłowice Narodowe* < *Mużyłowice*, jaw., *Narajów Miasto* < *Narajów*, brz., *Ubinie* < *Olbin*, kam., *Pomorzany*, zł., *Remizowce*, zł., *Roźniatów* < *Stare Sioto*, roż., *Rudno* < *Rudny Staw*, pust., *Rzęsna Polska*, jaw., *Sołowa*, zł., *Sopot*, str., *Stratyn Miasto* < *Stratyn*, roh., *Stratyn Wieś* < *Stratyn*, roh., *Szkoło*, jaw., *Trybuchowce* < *Trybuchowce // Trybakowce*, żyd., XV, *Uszkowice* < *Ustkowice*, przm., *Usznia*, zł., *Witwica*, dol., *Wola Mała*, mikoł., *Wola Starzyska*, jaw., *Wola Szczerzecka*, pust., *Wola Wielka*, mikoł., *Wistoboki*, kam., *Zboratycze*, przm., *Zborów*, zb., *Żowkwa* < *Nesteriw* < *Żótkiew*, nest., *Żurawniki*, pust., *Żurawno*, żyd. W XVI w. – 67: *Balicze Zarzeczne* < *Balicze Podgórne* < *Balicze*, str., *Podorożne* < *Balicze Podróżne* < *Balicze*, str., *Birky* < *Borki Dominikańskie* < *Borki*, jaw., *Cetula*, jaw., *Chrusno Nowe* < *Chrusno Kolonia*, pust., *Krywnia* < *Firlejów*, roh., *Folwarki Małe*, br., *Folwarki Wielkie*, br., *Folwarki Żydaczowskie*, żyd., *Fujna*, nest., *Hanaczówka*, przm., *Helenków*, koz., *Horodyszcze Druhe* < *Horodyszcze Cetmarskie* < *Grodziszcze*, żyd., *Horodyszcze Persze* < *Horodyszcze Królewskie* < *Grodziszcze*, żyd., *Hucisko Brodzkie*, br., *Hucisko Oleskie*, br., *Hucisko*, brz., *Hucisko*, mikoł., *Huta Pieniacka*, br., *Huta Werchobuska*, zł., *Antoniwka* < *Jajkowce*, żyd., *Jakubów*, dol., *Janówka*, dol., *Juśkowice* < *Jastkowice*, zł., *Kaplińce*, brz., *Karaczynów* < *Kroczynów*, jaw., *Kochawina*, żyd., *Koniuszki Królewskie* < *Koniuszki*, sam., *Podorożne* < *Lachowice Podróżne* < *Lachowice*, żyd., *Zariczne* < *Lachowice Zarzeczne*, żyd., *Lubeszka*, przm., *Lubsza*, żyd., *Ludwikówka*, dol., *Lackie* < *Lackie Małe*, zł., *Łany Niemieckie*, kam., *Łany Sokołowskie*, str., *Łany*, przm., *Łany*, pust., *Łopianka*, dol., *Małpa*, sam., *Markopol*, br., *Mazurówka*, żyd., *Miasteczko*, brz., *Nowa Wieś*, gród., *Nowosielica* < *Nowosielica // Nowosielica Szlachecka*, dol., *Sasów*, zł., *Stanisławczyk*, żyd., *Stawki*, jaw., *Stodołki*, gród., *Suchowola*, br., *Suchowola*, gród., *Teofipólka*, koz., *Uhry* < *Uherce Niezabitowskie* < *Uherce*, gród., *Wola Brzuchowiecka*, przm., *Wola Dobrostańska*, jaw., *Wola Glinńska*, nest., *Wola Gotogórska*, zł., *Wola Wysocka*, nest., *Wola Zaderewacka*, str., *Wola Żóttaniecka*, kam., *Wolica Hnizdyczowska*, żyd., *Wulka*, brz., *Wulka Kuniska*, nest., *Wybudów*, koz., *Wymysłówka*, koz., *Wyspa*, roh., *Zwyżni* < *Zdwyżenie*, br.

Po zakończonym procesie intensywnej kolonizacji polskiej na terenie Lwowszczyzny powstaje już niewiele osad z nazwami o cechach polskich. W w. XVII – 1 nazwa: *Nowy Staw*, kam. W XVIII w – 2 nazwy: *Folwarki*, zł., *Podzamcze*, kam. W XIX w – 9 nazw: *Alfredówka*, przm., *Blich*, zb., *Gontowa*, zb., *Sydoriwka* < *Izidorówka*, żyd., *Jahidnia* < *Jagonia*, kam., *Josypiwka* < *Józefówka*, zb., *Niemcy Podtubieckie // Moosberg*, jaw., *Różanka*,

kam., *Wiktorówka*, koz. W XX w – 1 nazwa: *Mużyłowyczi* < *Mużyłowice Kolonia*, jaw.

Od r. 1945, czyli w czasach Rosji sowieckiej, nie pojawia się już ani jedna nazwa polska. Mamy do czynienia z ich masowym pozbywaniem się. W czasach komunizmu urywa się naturalna więź ziemi lwowskiej z Polską, obserwujemy depolonizację, np. *Laszki Górne* zastąpiono nazwą *Horiszne*, *Laszki Królewskie – Tarasiwką*, *Firlejów – Krywnią*. Po II wojnie światowej z mapy znikają inne nazwy nieukraińskie, np. zamiast *Prus* pojawia się *Jampil'*, *Fraga* staje się *Jahodiwką*. Nazwy odczuwane jako obce, np. *Berlin*, choć etymologicznie słowiańska z ukraińskim *-er-* (pol. *-ar-*) zastąpiono nazwą *Chmiliowe*.

SKRÓTY POWIATÓW NA UKRAINIE

br. – brodzki	przm. – przemysłański
brz. – brzeżański	pust. – pustomycki
busk. – buski	roh. – rohatyński
dol. – doliński	roź. – roźniatowski
gród. – gródecki	sam. – samborski
jaw. – jaworowski	skol. – skolski
kam. – kamionecki	sokal. – sokalski
kał. – kałuski	str. – stryjski
koz. – kozowski	zb. – zborowski
mikoł. – mikołajowski	zł. – złoczowski
nest. – nesterowski	żyd. – żydaczowski

NAMES WITH POLISH PROPERTIES IN THE HISTORICAL LVOV TERRITORY

Summary

The paper sought to show above all the degree to which the onomastic map (genetically Russian) was penetrated with Polish elements throughout its evolution, i.e., until the end of the Second World War. The Polish character of names is manifested through the following aspects: non-systemic phonetic and phonetic-morphological characteristics, morphological and lexical indicators. The toponyms of Polish properties in the Lvov territory constitute 13.1 % (137 units) in relation to the number of settlements (1042). The onomastic map shows six clusters of toponyms of Polish properties (Żółkiewka and Janów, Lvov, Grodek, Przemyśl, Brod, and Żydaczów).

The Polish names in the toponymic system of the Lvov territory are above all results of the dynamic Polish colonisation process mainly from the second half of the fourteenth century up to the end of the sixteenth century. In the second half of the fourteenth century there are ten names, in the fifteenth century – 46 names, in the sixteenth century – 67, in the seventeenth century – one name, in the eighteenth century – two names, in the nineteenth century – nine names, in the twentieth century – one name. From 1945 onwards, that is, in the period of Soviet Russia, we dealt with a mass disappearance of Polish names. In the time of communism the natural link of the Lvov territory and Poland was broken. We observe the process of de-Polonisation of the onomastic map of this region.

Translated by Jan Kłós

Słowa kluczowe: ziemia lwowska, nazwy o cechach polskich, kolonizacja polska.

Key words: the Lvov territory, names of Polish properties, Polish colonisation.